

De baten boven water

Investeren in water en natuur loont

De economische waarde van water is sterk veranderd. Water wordt steeds belangrijker voor recreatie, drinkwater, beleving, waterberging en natuur. Dat zie je terug:

- in de waardestijging van huizen in de buurt van water (tot 15 procent),
- in de omzet van de sportvisserij, die inmiddels vele malen groter is dan die van de binnenberoepsvisserij,
- in de groeiende bijdrage van water en natuur aan omzet en werkgelegenheid in recreatie, toerisme, horeca, detailhandel en vervoer, en in de vestiging van ge-

zondheidsinstellingen en bedrijven in de nabijheid van (waterrijke) natuur.

Al deze baten van water en natuur zorgen op hun beurt voor groeiende belastinginkomsten voor de overheden (onroerend zaakbelasting, overdrachtsbelasting, toeristenbelasting, inkomstenbelasting, winstbelasting, omzetbelasting). Kortom, water en natuur zorgen voor aanzienlijke baten. De invoering van de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000 zal deze baten aanzienlijk verhogen. De investeringen in water en natuur verdienen zich ruimschoots terug.

Geld als Water

Er is alle reden om met andere ogen naar de economie van water en natuur te kijken. De Coalitie Baten Schoon Water¹ dringt er bij overheden op aan om de baten van water systematisch mee te nemen in de besluitvorming over de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000. Dat we ons moeten beschermen tegen het water is geen punt van discussie. De verandering van het klimaat stelt ons voor een nieuwe opgave, waarvan de omvang nog niet helemaal duidelijk is. We willen het water buiten de deur houden, maar voldoende schoon water is ook een kostbaar goed. Met ruimte voor water van de goede kwaliteit maken we Nederland veiliger, geven we de economie een geweldige impuls en bieden we flora en fauna nieuwe kansen.

1) ANWB, De Landschappen, De 12 provinciale Milieufederaties, IVN, Sportvisserij Nederland, Staatsbosbeheer, Stichting De Noordzee, Stichting Natuur en Milieu, Stichting Reinwater, Vereniging Natuurmonumenten, VEWIN, Vogelbescherming Nederland, Watersportverbond

Kosten en baten systematisch afwegen

De Kaderrichtlijn Water vergt de komende twintig jaar flinke investeringen. Uitstel wordt niet geaccepteerd als niet kan worden aangetoond dat kosten 'disproportioneel' zijn. Om een goed beeld te krijgen van de kosten én van de baten moet naar de huidige baten én naar de effecten op lange termijn worden gekeken. Een brede benadering van de baten is nodig, omdat veel baten van water en natuur aanwezig zijn waarvoor niet wordt betaald (de zogenaamde free riders). De traditionele economische berekeningen zijn hiervoor niet toereikend. Een stappenplan maakt het volgens de Coalitie Baten Schoon Water mogelijk om per gebied wel een systematische afweging te maken.

Stap 1.

Groeperen van de maatregelen in de verschillende investeringsvarianten en de directe en indirecte baten voor de samenleving en voor de overheid berekenen. Tevens per variant de baten inventariseren waar geen prijskaartje aan gehangen kan worden, zoals beleving en biodiversiteit.

Stap 2.

Per variant de extra baten en de netto kosten berekenen (na aftrek van eventuele subsidies uit Europese plattelands- en structuurfondsen en na verrekening van synergie-effecten, waarin ook de voordelen zijn meegenomen van het maken van werk met werk).

Stap 3.

Op basis van de netto kosten en de totale baten bepalen van de beste variant en de bestuurlijke en maatschappelijke terugverdientijd berekenen voor de samenleving en voor de overheid (zie voorbeelden).

Stap 4.

Na meewegen van niet-kwantificeerbare baten (zie stap 1) bepalen welke variant het beste aan de te bereiken doelstelling voldoet zonder dat dit tot disproportionele kosten leidt.

Praktijkvoorbeelden: Vechtplassen en Volkerak-Zoommeer

De economen Tom Bade en Olivier van der Schroeff van het Kenniscentrum Triple E maakten in 'Geld als Water'² de baten van water zichtbaar voor twee waterrijke Natura 2000 gebieden: de Vechtplassen en het Volkerak-Zoommeer.

In de **Vechtplassen** in Utrecht en Noord-Holland dragen water en natuur nu al sterk bij aan de regionale economie. Bedrijven zoals botenverhuur, jachthavens, horeca hebben een jaarlijkse omzet van 130 miljoen euro en een winst van 5 miljoen euro. De hieraan gerelateerde werkgelegenheid bedraagt 2.300 fte's. De maatregelen die voor de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000 moeten worden genomen kosten maximaal 112 miljoen euro. Door de maatregelen stijgt de omzet in de recreatieve sector met 3 procent. De waarde van huizen neemt eveneens met 3 procent toe. Voor de totale baten is een maatschappelijke terugverdientijd te bepalen van 0,1 tot 1 jaar en een bestuurlijke terugverdientijd van 1 tot 10 jaar.

In het **Volkerak-Zoommeer** in West-Brabant, Zeeland en Zuid-Holland zorgen water en natuur voor een jaarlijkse omzet van 91 miljoen euro, een winst van 3,7 miljoen euro en een werkgelegenheid van bijna 1.000 fte's. De Kaderrichtlijn Water- en Natura 2000 maatregel die het grootste effect op de natuurwaarden heeft is het herstel van de verbinding met zout water. Dit vergt een investering van maximaal 250 miljoen euro. De omzet in toerisme, recreatie, visserij en scheepvaart neemt hierdoor toe met 8 procent. Gelet op alle baten is de maatschappelijke terugverdientijd 3 tot 5,5 jaar, de bestuurlijke terugverdientijd 19 tot 35 jaar. De maatregelen hebben bovendien een groot positief effect op de biodiversiteit.

2) Het rapport van Triple E getiteld 'Geld als Water', is op te vragen of te downloaden op www.natuurmonumenten.nl/nieuws/actualiteit/ onder 03-01-07 of op www.tripleee.nl

